

Nord-Fron kommune

Sak

FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN OG KOMMUNELOVEN - HØRING

Utval	Saksnr	Møtedato	Saksbehandlar
Formannskapet	053/08	04.09.2008	IST
Kommunestyret	052/08	16.09.2008	IST

Saksansv.: Anne Marit Mork	Arkiv: 000, &00, &13	Arkivsaknr.:	08/1834
		Journalpost:	08/5286

Vedlegg:

1. Lovforslag.

Utrykte vedlegg:

1. Brev frå Kommunal- og regionaldepartementet dat. 27.06.08.
2. Høringsnotat om endringer i valgloven og kommuneloven.

Bakgrunn for saka:

Kommunal- og regionaldepartementet har i etterkant av kommune- og fylkestingsvalget i 2007 evaluert måten valget ble gjennomført på i kommunene. Evalueringa er gjennomført ved spørreundersøkelse og tilbakemelding fra enkelte kommuner vedr. særskilte problemstillinger. I høringsnotatet er det foreslått enkelte endringer i valgloven og kommuneloven, jfr. nedenfor. Departementet understreker betydningen av ikke å innføre endringer uten at det er klare behov og gode grunner for det. Dette med bakgrunn i at endringer lett vil føre feil i avviklingen av valget med tanke på at valg gjennomføres hvert 2. år og allerede er preget av mange detaljerte rutiner som valgfunksjonærene må sette seg inn i.

Departementet har lagt fram forslag til disse lovendingene:

1. Innføre ordning med "tidligstemming", dvs. at velgerne fra 1. juli skal kunne henvende seg til kommunen for å stemme før den ordinære forhåndsstemningen som starter 10. august.
2. Kommunen kan fastsette at valglokalet på valgdagen skal holde oppe til kl. 21.
1/3 av kommunestyremedlemmene kan bestemme det.
3. 1/3 av kommunestyremedlemmene kan bestemme at det skal være valg over to dager.
4. Innføring av lovbruddsgebyr ved brudd på valgloven § 9-9.
5. Innføre hjemmel for valgobservasjon.
6. Innføre hjemmel i kommuneloven om rådgivende lokale folkeavstemninger og hjemmel for innsamling av data om slike folkeavstemninger.

Høringsfrist er 30.09.08.

Rådmannsledelsen sin vurdering:

Gjennom høringsnotatet er det gjort en grundig gjennomgang og evaluering av ulike sider ved den valgordningen vi har i dag. Hovedpunktene i endringsforslagene er nærmere kommentert nedenfor:

AD 1)

Ordning med tidligstemming fra 1. juli er begrunnet med hensynet til de velgere som ikke har mulighet til å forhåndsstemme fra 10. august eller i forbindelse med selve valget. Datoen vil samsvare med når forhåndstemmingen utenriks starter. Departementet sier selv at det ikke gjelder mange.

Vurdering:

Rådmannsledelsen er skeptisk til å utvide dagens ordning. Det vil uansett hvilke ordninger det legges opp til være noen som av ulike årsaker ikke har anledning til å stemme. Dette vil føre til at kommunen i en lang periode må være operative ift. stemmegivning. Videre vil det kreve uforholdsmessig mye ressurser sett i forhold de svært få dette vil gjelde. Uansett hvilken ordning vi her legger opp til vil det ikke passe for enkelte.

AD 2)

Åpningstidene for valglokalet fastsettes i dag av valgstyret. Forslaget åpner for at 1/3 av kommunestyrets medlemmer kan vedta å holde det lenger oppe enn valgstyret har bestemt. Stemmegivningen på mandag kan ikke foregå lenger enn til kl. 21 (kl. 20 i dag). Vurdering: Kommunestyret kan etter bestemmelsen fastsette en lenger åpningstid. Vi har i Nord-Fron fram til nå hatt åpent til kl.18. Dette har vært begrunnet med at vi har hatt valg over to dager. Det er greit at loven åpner for lengre åpningstid så lenge det ikke er et krav om å holde åpent. Videre er det greit at kommunestyret med 1/3 flertall kan fastsette lenger åpningstid enn valgstyret. Rådmannsledelsen er i tvil om hvor stor praktisk betydning dette vil ha, da både valgstyret og kommunestyret har en felles interesse i at valglokalet har åpningstider som gjør at innbyggerne får anledning til å stemme.

AD 3)

1/3 av kommunestyremedlemmene kan bestemme at det skal være valg over to dager. Vurdering: hos oss har allerede kommunestyret brukt den muligheten det har iht. gjeldende lov å fatte vedtak om at valget skal holdes over to dager. Det nye er at et slikt vedtak bare trenger tilslutning av 1/3 av kommunestyrets medlemmer. Et greit forslag.

AD 4)

Innføring av lovbruddsgebyr ved brudd på valgloven § 9-9.

Det blir innført et gebyr ved offentliggjøring av valgresultater og prognoser før kl.21, jfr. ny bestemmelse § 15-11.

Vurdering: dette er for å unngå at resultater og prognoser fra valget blir offentliggjort før valglokalene stenger. Tiden vil vise om dette har effekt, men det er nok viktig at en innfører en sanksjonsmulighet mot de som ikke overholder sperrefristen.

AD 5)

Innføre hjemmel for valgobservasjon, jfr. § 15-10.

Vurdering: rådmannsledelsen ser at det vil kunne være nyttig å ha observatører tilstede for å kunne få tilbakemelding på forberedelse og gjennomføring av valget.

AD 6)

Innføre hjemmel i kommuneloven om rådgivende lokale folkeavstemminger og hjemmel for innsamling av data om slike folkeavstemminger, ny § 39b i kommuneloven.

Vi har i dag en bestemmelse i kommuneloven om at innbyggerne kan fremme forslag som gjelder kommunal eller fylkeskommunal virksomhet (innbyggerinitiativ). Avvikling av lokale folkeavstemminger er innarbeidet praksis i det norske lokaldemokratiet selv om de ikke er lovregulert. Kommunestyret står i så henseende fritt i om det skal holdes lokale rådgivende folkeavstemminger. Departementet vil med forslaget lovfeste dette prinsippet/denne tradisjonen. Vurdering: på lik linje med at en har lovbestemte regler om innbyggerinitiativ er det naturlig å lovfeste den praksis en har hatt med lokale rådgivende folkeavstemminger.

Administrasjonssjefen legg saka fram for formannskapet med slik:

Innstilling:

Formannskapet rå kommunestyret til å gjere slikt vedtak:

1. Kommunestyret slutter seg til de endringer i valgloven og kommuneloven som kommunal – og regiondepartementet gjennom høringsforslaget har fremmet, med unntak av forslaget om å utvide tidsrommet for forhåndstemming ("tidligstemming") fra 1. juli.

FOR-053/08 04.09.2008 Behandling:

Samrøystes som innstillinga.

KOM-052/08 16.09.2008 Vedtak:

Samrøystes som innstillinga.

Fung. administrasjonssjef i Nord-Fron, 18.09.2008

Kaija Eide Drønen